

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMERNONO. MJESECNO
K 1:20.— POJEDINI BROJ 10 PARAI — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNJI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, srijeda 22. rujna 1915.

BR. 187. (417.)

Opća mobilizacija Bugarske. - Napadajti njemačko-austrijski na Srbiju. - Daljnje napredovanje u Rusiji. - Držanje Rumunjske i Grčke. - Ozbiljni englesko-francuski gubitci na Dardanelima. - Talijanski neuspjesi.

Rusko ratište.

BEĆ, 20. rujna (KB). Službeno se saopće:

Naše pozicije, koje se nalaze istočno od prostora Lucka, jučer su bile ponovno napadnute od jakih ruskih sila. Naše čete, među ovima egersko i zapadno češko domobranstvo, odbile su svuda neprijatelja, na mnogim mjestima u borbi čovjeka sa čovjekom.

I proti našoj fronti ikve baciili su Rusi, u području Kremenicice, jake kolone u navalu. Neprijatelju je bilo uspjelo da dobije zapadnu obalu ikve, ali ga na došle naše rezerve bacile suvda natrag. Neprijatelj je pretrpio velikih gubitaka, osobito od naše artiljerijske vatre. Do jučer u večer zarobljeno je preko 1000 ljudi.

Infanterijska regimeta Hindenburga N. 69 dala je ponovno dokazao bojne sposobnosti.

U istočnoj Galiciji vladao je mir. Položaj je tamo nepromijenjen.

Austro-ugarske čete, koje se bore u Litaviji, dobile su istočnu obalu Luchozwe.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 20. rujna. (KB). Službeno se saopće:

U mostovnoj glavi Dvinska povukao se je neprijatelj pred našom navolom iz Novo Aleksandrovskog u stražnju poziciju. Zarobljeno je 550 ljudi.

Kod Smorgena pokušao je neprijatelj, da probije našu frontu, ali je bio odbijen.

U toku je navala proti neprijatelju, koji se povlači iz predjela Vilne. I dalje južnije slijede naše čete neprijatelja koji uzmiče. Dostignuta je linija Mjedenski-Lida-Soljane (Njemen).

Vojna grupa bavarskog princa Leopolda dostigla je područje Molozadze kod Dworze; a jugoistočno približava se sa desnim krilom području Myšanke.

Vojna grupa Mackensena postila je dalje neprijatelja svuda.

U manjim litkama na jugoistočnom ratištu Nijemci su zarobili preko 1000 Rusa.

Vrhovna vojna uprava.

BEĆ, 21. rujna (KB). Službeno se saopće:

Ponovni ruski napadaji na naše položaje istočno od Lucka bili su razbijeni.

Na ikvi unakrstarina vatra naših baterija razpršila je nekoliko neprijateljskih bataljuna, koji su nastojali da čvrsto stupaju na zapadnu obalu rijeke.

Inače je jučer dan na sjeveroistoku prošao mirno. Položaj je nepromijenjen.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 21. rujna (KB). Službeno se saopće:

Vojna grupa Hindenburga.

Čete generala-pukovnika Eichorna nalaze se sjeverozapadno i jugozapadno od Oschmijane u napredujućem napadaju.

Desno krilo vojne grupe do stiglo je okoliš istočno od Lide do zapadno od Novogrodeka.

Vojna grupa bavarskog princa.

Izvođen je prelaz preko Molczadza kod Dworzeca i južno od njega.

Dalje južno doprile su naše čete u borbama u potjeri do u liniju jugoistočno od Molczadz-Novaja-Misch-zapadno od Ostrova.

Vojna grupa Mackensena.

Položaj je nepromijenjen.

Jugistočno ratište.

Kod njemačkih četa nije se ništa dogodilo.

Vrhovna vojna uprava.

Talijansko ratište.

BEĆ, 20. rujna (KB). Službeno se saopće:

Na tiroškom pograničnom predjelu pokušali su Talijani da mjesti mjeze izvedu bezuspješna poduzeća u visinama, osobito u području Adamello i Dolomita.

Na koruškoj fronti položaj nepromijenjen.

U kotlim Flitscha povukli su se ostaci neprijateljskih navalnih četa iz dohvata naše vatre, u svoje stare pozicije.

Jedan od naših zrakoplova bacio je više bomba na kolodvor i logor Ar-siero.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BEĆ, 21. rujna (KB). Službeno se saopće:

U južnom Tirolu naši najteži toovi otvorili su vatru na mjesto po neprijatelju opasana, kao što i na njeve položaje i baterije u prostoru Seravalla (sjeverno od Ale).

Pred našim pograničnim položajem na Costomu (visoravni Višegereuthe) Talijani su, kao uvijek, bili odbiveni.

Neprijateljski dvokrilas bacao je na Trento preglupe letke iz pera poručnika D'Annunzia.

Na koruškoj fronti nije se ništa važnoga dogodilo.

U prostoru Fliča, nakon podpuno promašenih talijanskih napadaja prošle sedmice, opet je nastuplo mir. Samo neprijateljska artillerija još dalje puca.

Na ostalim dijelovima primorske fronte bojna djelatnost ograničila se je jučer na topovsku vatru i male podravne ratovanja u strijeljačkim jarkovima.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 21. rujna (KB). Službeno se saopće:

Vojna grupa Hindenburga.

Naše čete učestvile su u napadajućem napadaju.

Austro-ugarske čete generalnog baterije bombardovale su jučer srpske pozicije na južnoj obali Save i Dunava. I tvrgjava Beograd stajala je u našoj vatри. U blizini ušća Drine naše su čete navaliile na srpsku pomaknutu odjeljenja i raspršile ih.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 20. rujna (KB). Službeno se saopće:

Sa sjeverne obale Dunava

poduzela je njemačka artillerija borbu proti srpskim pozicijama južno od rijeke. Kod Smedereva (Semendrija) raspršen je neprijatelj, a njegova artiljerijska vatra ušutkana.

Vrhovna vojna uprava.

BEĆ, 21. rujna (KB). Službeno se saopće:

Naša artiljerija poremetila je srpske utvrđene radnje na donjoj Drini. Inače ništa nova.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

Francusko-englesko ratište.

BERLIN, 20. rujna (KB). Službeno se saopće:

Zapadno od St. Quintina srušen je engleski zrakoplov. Pilot je ubijen, a zarobljen promatrač.

Vrhovna vojna uprava.

BERLIN, 21. rujna (KB). Službeno se saopće:

U okolišu Neuville došlo je do borbe ručnim granatama.

Jučer je u ruševine pretvorena splavnica Sapigneula, sjeverozapadno od Reimsa, bila od nas po planu ispraznjena.

U Sampaniji i Argonama uspješno su bacane mine u neprijateljski položaj.

Više napadaja ručnim zrnatama na Hartmannswillerkopu bilo je odviveno.

Vrhovna vojna uprava.

Tursko ratište.

CARIGRAD, 21. rujna (KB). Glavni kvartir saopće:

U odješku Ariburnu vatra naše artiljerije razrušila je veliki dio neprijateljskih strijeljačkih jarkova, i uništila strijeljačkim jarkovima ostavljen neprijateljsku infanteriju.

Neprijateljska torpiljarka, koja se je približila ušću Kerevisdere i pucala na naše položaje, bila je prisiljena na bijeg.

Dne 18. rujna iznenadnim napadajem kod Korne prisili smo neprijatelja da topove kao i dio iskrivljenih četa opet ukra. Neprijatelj je pretrpio težke gubitke.

Kratki engleski parobrod „Paton“ bio je po nama pred Odesom potopljen.

Opća mobilizacija u Bugarskoj.

BEĆ, 21. rujna (KB). Od bugarskog poklisarstva saznajemo, da je u Bugarskoj naredjena opća mobilizacija. Počela je od danas 8./21. rujna.

Bugarski pričuvnici, koji se nalaze u inozemstvu, moraju da stupaju u svoje četne dijelove.

Novi pozivi u Rusiji.

LYON, 21. rujna (KB). Kako „Progres“ prima iz Petrograda, mobilizirani su danas razredi 1916. do 1912. druge pričuve i razredi 1916. do 1898. prve pričuve izuzev gubernije Poljsku, Cholm, Kavkaz i područje Amura.

Bugarski pričuvnici, koji se nalaze u inozemstvu, moraju da stupaju u svoje četne dijelove.

Držanje Rumunjske.

Carpov list „Moldava“ u Bukureštu, koji je kategorički pozvao vladu, neka izjavji, da li postoji ugovor rumunjske vlade sa četvornim sporazumom, prima danas na znanje dementije, koji su izšli na polusužbenim glasilima pa izjavljaju s obzirom na to, da je neistinita bila izjava Filipsuca, bila ona kako mu draga apotikija. „Moldava“ zatim naglašuje činjenicu, da izvanski politika Rumunjske u ovaj mah još sveudili počiva na onom temelju, koji se je ustanovio u lanjskom odlučnom kruškom vičeu.

„Zina“ u Bukureštu javlja: Po ugovoru s Turском pruža Bugarsku takodjer centralnim vlastima, Rumunjska bi željela, da Bugarska s njom sklopi ugovor. To se međutim dogoditi samo onda, ako se Rumunjska pridruži centralnim vlastima.

„Temps“ o položaju na ruskom ratištu.

Iz Pariza javljuju: „Le Temps“ piše: Na ruskoj fronti u ovaj mah u toku dvije velike bitke: sve su druge operacije, napravne tomu sporedne; jedna u Kuromskoj, a druga u Galiciji. Kuromska bitka nepovoljno se je razvila za Ruse. Belov je ostanio kod Devine manje čete, te brzinom zakretom prama jugo-zapadu prisilio na uzmak Ruse, koji se sada mogu donekle oduprijeti samo još u predjelu Abeli-a. S juga ugrožava Eichenski liko, koji se sjevera prodire i kod Dvinskog navaljuje na neprijatelja, koji uzmiče s linije kod Vilne. U Galiciji su austro-ugarske i njemačke čete na rusku liniju. Sada se boje Rusi, da će se prema istoku morati povući ruska vojska, koja stoji između Tarnopola i Dnjestra.

Opća nova ratna osnova.

Iz Ženeve javljuju: Ovdjejšnji su francuzi izvesti obavješteni, da je netom u Calaisu održano englesko-francuzko-belgijsko ratno viće zaključilo, da će na zapadnoj fronti izvesti novu osnovu. Odustalo se je, da se pričeka na transportne daljnje čete, tako da će se odmah prijeći na provedbu ove osnove. Ovaj se je zaključak usvojio na zahtjev Rusije i Italije, koje su također izhodile, da zastupnici njihova generalitetata stalno učestvuju kod operacija na zapadu.

Tittoniće tvrdnje.

Javljaju iz Beča: Ovih je dana Tittoni, talijanski poklisař u Parizu, poslao jedno pismo listu „Giornale d'Italia“, u kome tvrdi, da je on prilikom, kada je monarhija anektirala Bosnu i Hercegovinu, postigao to, da se austro-ugarske posade povuku iz sandžaka novopazarškoga te da se ukinie članak 29. berlinskog ugovora, kojim se Austro-Ugarsko priznaje preće pravo u crnogorskim vodama.

U interesu historijske istine mora se ustanoviti da ova Tittoniće tvrdnja ne odgovara činjenicama. O tome, da se Austro-Ugarska odreće prava, da drži svoje posade u sandžaku novopazarškom, već se je davno prije aneksije Bosne i Hercegovine stvorila načelna odluka u zajedničkom ministarskom vičeu, te je dne 4. oktobra 1908. grof Aehrental u pismu, upravljenom na Tittoni, to ovome saopšio kao gotovu činjenicu. Što se pak tiče modifikacije članka 29. berlinskog ugovora, tu je izmjena najprije potaknula ruska vlast, a Tittoni je taj predlog samo podupirao.

Ruski „uspjeh“.

Ratni dopisni stani javlja: Rusko saopćenje navodi podatke o bojevima kod Derazna, Klewana i Wiesznievica, zatim zapadno od Tarnopola i u prostoru kod Zaleszczyka, gdje se veli, da broj Austrijanaca i Nijemaca, zarobljenih od 30. augusta do 12. septembra nadizali 40.000. Saopćenje nastoji ujedno da istakne niz uspjeha na gotovo čitavoj bojnoj fronti. Kako gospodarstvo bilo ovo nastojanje shvatljivo uočigled položaja, u kojem se sada Rusija nalazi, da izazove što jači dojam kod svojih saveznika i kod neutralaca, to se može ipak pogledati na ove podatke ruskoga saopćenja konstatirati, da su bili russki napadaji s obje strane Klewana obijeni preko rijeke Stuble uz teške gubitke po Ruse; da su naše čete na juriš opet osvojile visove kod Gnotowa i Diktowca, koji su bili neko vrijeme u neprijateljskom posjedu, i da su Rusi pretrpili sjevero-zapadno od Tarnopola kod sela Hladkog i Cebrowa, što ih oni sami spominju, na 15. septembra porazu ostavili u našim rukama oko 2000 zarobljenika. Prema tome neka se prosuduje vjerodostojnost ostalih podataka u ovom saopćenju, među kojima je naročito broj zarobljenika tako fantastičan, da nije nužno na to odgovarati ni u tom slučaju, ako bi se imao taj broj da odnosi na cijelokupnu frontu od Rige do Černovica.

Njemački dјaci u ratu.

Iz Berlina se javljaju slijedeći zanimljivi podaci: Sveučilištarac ima u ratu 37.000; 3000 dјaka viših tehničkih škola; 7.600 filologa. Iz učiteljskih krugova pao je 900 učitelja, a 1.600 učitelja dobilo je željezni križ.

Mržnja protiv „osloboditelja“.

„Gazette de Lausanne“ donosi izvještaj svog talijanskog ratnog dopisnika, prama kojemu je stanovništvo doline Ampezza, koje je talijansko, pokazalo ogorčeno neprijateljstva prema Talijanima. Gospodje su ostentativno slavile rođendan cara Franja Josipa u prisustvu talijanskih četa. Muškarci su skoro svi u vojništvu, dijelom kao redoviti vojnici, dijelom kao narodni strijelci. Zadnje smatrali Alpini najpogibeljniji neprijateljima. Mnogo ovih obitelji su Talijani interirali.

Biljež iz Rige.

„Berliner Tagblatt“ javlja iz Stockholm-a: „Riječ“ piše, da je položaj u Rigi očajan. Stanovnici se upućuju, da unište sve što. Letske novine savjetuju seljacima, neka ostanu na svojim posjedima, pošto u unutarnjosti zemlje nemaju ništa dobra očekivati. Ceste i putevi su krcati bježunaca. Iz Rige se sve prevaža u Moskvu. Krov protestanske crkve iz god. 1633., u vrijednosti od 50.000 rubala bio je skinut. Zabranjeno je kupovanje živeza za preprodavanje.

Novi francuski topovi.

„Gazette de Lausanne“ javlja, da se u Creuzetovoj tvornici kušaju novi 37 cm. mužari, koji bi imali teži jači nego 42 cm. mužari Njemačke. Ovi su mužari visoki 155 cm. i nose 9 km. u daljinu. Jedan hitac teži 500 kg. a vrijedi 2500 franka. Osim ovih priprejavaju se i 24 cm. brzi topovi, koji nose 20 km. u daljinu, a svaki hitac teži 170 kg., te može se jednoj minuti odapeti četiri hica. Creuzot je pripravio i za talijanske brodove 34 cm. topove i 26 cm. mužare.

Veliki uspjeh na karničko-julskoj fronti.

Javljuju iz stana ratnih dopisnika: Dne 14. septembra postigli smo na karničko-julskoj fronti veliki uspjeh. Pošlo nam je za rukom, da osvojimo u šeststotinu borbi u fronti širokoj četiri kilometra uzvisine neprijateljske pozicije. Od ovog su dana opodne Fendingenkofel i Cima de puarte u našem posjedu. Ove je jako utvrđene pozicije držao neprijatelj od početka rata.

Dok su se neprestane navale neprijatelja na različitim odsjecima naše fronte skršile u našoj vatri te je kod njih neprijatelj uvijek odnio krvave glave, dobio nam je naš prvi napad, što smo ga baš onog dana poduzeli na dio neprijateljske fronte, odmah sjajni uspjeh. Naši gubici bijahu neочекivani neznatni.

Poslije podne istog dana kušao je neprijatelj iz sviju kalibra, opet da juriša na našu poziciju na Vršiću. Navala imala je udes sviju ostalih: skršna je uz goleme gubitke po neprijatelja našom vatrom.

Zaposljene buduće zemalje.

Saveznici zaposljeni su dosada u Rusiji 64.000 četvornih kilometara zemlje, od kojih je 50.000 u ruskoj Poljskoj, a 14.000 u Kurlandiji. U Francuskoj zauzeuli su Nijemci 20.000 a u Belgiji 29.000 četvornih kilometara. Ukupno su zaposljeni saveznici 113.000 četvornih kilometara.

Grčka neutralnost.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Carigrada: Grčki se čuti jako uvrijedljom radu engleskog i francuskog postupka u grčkim lukama. Francuski je poslanik samo spomenuo Venecijosu da će preko Soluna preći u Siriju englesko-francuski transport. Venecijos je ovo proprije hotimice prečuo. Srbi zahtijevaju od Grčke, da ih u ratu podupre, nu Orci ne će da o tome nista čuju. I u slučaju, da Srbija napada Bugarsku, Grčka će ostati neutralna, ako se njezino potročje pusti na miru.

Stranke u Rumunjskoj.

Bratištanu se brani zauzeti se za stanovalištvo entente, koje položaj se nije u ničem promjenio. Radi ovoga je list „Moldava“ pozvala vladu neka se jasno izrazi, što misli. Liberalna stranka, koja je protivna ententi, zahtijeva promjenu kabinka, kojemu ne smije biti članovi: Bratištanu, Constantinescu i Audolescu. Rusofili hoće, da se čim prije forsiraju Dardaneli, a onda će ententi dobiti nadmoć. Konzervativna stranka zahtijeva da se oslobođi Beograd.

Kirkilise - bugarsko.

„Utro“ javlja: Prama bugarskom ugovoru, Kirkilise će biti u posjedu Bugarske.

Grad i okolica.

† Mate Matačić. Nenadno preminuo je sinac ovaj ugledni naš sugrađanin i vrli pristaša naše stranke, u dobi od 70. godina, nakon kraće bolesti od tri dana. Vlastnik poznate i cijenjene veletргovine, uživača je u Šibeniku i van Šibenika opće stovanje. Odusjevlen Hrvat, vojevao je u staroj narodnoj stranci, a kada je pred 12 godinama došlo do sloga, ostao je njoj dosljedno te se prilijubo stranci prava. U više navrata bio je općinski vijećnik, a jednom i prisjednik općine. Vrlom pokojniku duša se raja nauživala, a ugleđnoj obitelji i rodbini duboka naša sučut!

Za „Crveni Križ“ poklonio je gosp. korveljan kapetan Leva K. 20—, mjesto vijencanja na odar blagopokojnog Mate Matačića.

Za udove i sirote poginulih poklonio je gosp. profesor V. Zanchi Kr. 5, da počasti uspomenu blagopokojne supruge gosp. prof. Radonjića.

Naši zarobljeni u Italiji. Šarić Jerko, puk 22., rođ. 1882., nalazi se u Genovi, zdrav. Šredionja Ante, puk. 22., rođ. 1886., nalazi se u Genovi, zdrav. Juras Josip, puk. 23., rođ. 1879., nalazi se u Alessandriji, zdrav. Lušić Gajo, puk. 23., iz Rogoznice, nalazi se u Alessandriji, zdrav. Mušić Mate, puk. 23., rođ. 1881., iz Zatonu, nalazi se u Alessandriji, zdrav. Jelić Ivan, puk. 22., rođ. 1888., iz Murteria nalazi se u Genovi, zdrav.

U uredništva. Prisiljeni smo, jer smo pri kraju sa papirom, a naručeni nedolazi, na štendnu; zato je jučeranji broj izostao.

Nadjeni ovnici. Junaković Krste p. Špira našao je na 18/9 t. g. na Vrsinama troje ovnova; iko ih je izgubio može ih kod njega predignuti,

NAJNOVIJE VIJESTI

Prispjele u 3 sata po podne.

Tursko ratiste.

CARIORAD, 22. rujna (KB).
Glavni kvartir saopćuje:

Kod Arbirnuru dvije neprijateljske točke uspješno su bile bombardirane. Neprijatelju su zadani ozbiljni gubici. Neprijateljska ladja bila je hticima u paljenja. Također je bio pogodjen i jedan remorker.

Naše anatolske baterije uspješno su bombardirale Mortoliman i neprijateljske čete kod Seddilbara.

Na Irak-frontu bombardirani su neprijateljski tabori i motorni čamci. Jedan motorni čamac bio je potopljen.

Mjesna Firma „Sufid“

traži gospodnicu za ured koja pozajmice nječački, talijanski i hrvatski jezik.

Ponude pismene na upravu tvornice.

ŠTALA ZA KONJE

Ilijepo uređena, kraj občinskog perivoja iznajmljuje se odmah.

Potanje obavijesti daje uprava lista.

Glasovir ili piano

tražim u najam eventualno kupujem. Ponude u upravu lista.

NAMODERNITE POSJETNICE

IZRADUJUJE

U. Z. S. O.

HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA U ŠIBENIKU

U. Z. S. O.

U. Z. S. O.